

Minnesanteckningar Värmlandsrådet 25 nov 2022

Presidiet för Värmlandsrådet hälsar alla varmt välkomna till dagens möte som är det sista för denna mandatperiod.

Presentation av IUC/Stål & Verkstad - nuläge, på gång, framtida möjligheter

Mattias Säfström, VD IUC/Stål & Verkstad

IUC / Stål & Verkstad är en oberoende aktör och ett stort företagskluster i Värmland med bred kunskap om industrins utmaningar, behov och möjligheter.

Klustret utvecklar och stärker företagen inom flera viktiga och aktuella områden. Det kan handla om ny teknik, kompetensförsörjning, effektivisering, marknadsutveckling, grön omställning och hållbart företagande.

Med en kontinuerlig dialog och utbyte med våra värmländska politiker och tjänstemän, så kan även de i sitt arbete bidra till kommuners och länets utveckling och på så vis stärka industrin.

Nuläge i värmländsk industri 2022

Begränsade direkta effekter av pandemin, fanns en underliggande stark konjunktur.

Större påverkan från effekter av krig i Ukraina, brister i transporter/ logistik samt råvaror och komponenter. Stora prisökningar och tillgång på energi/el påverkar industrin.

Pågående snabb hållbar (främst grön) och digital omställning, som företagen lägger stort fokus på. Våg av enorma etableringar runt om i landet. Behov har identifierats inom;

- produktionseffektivisering,
- automation
- robotisering / Digitalisering
- Kompetens (-försörjning, -utveckling, -strategi)
- Marknadsutveckling (inkl. internationalisering)
- Hållbarhet / grön omställning
- Fortsatta utmaningar i jämställdhet, 80% män och 20% kvinnor arbetar i branschen.

Kompetens

Prognos med sikte på år 2035 visar att efterfrågan på kompetens kommer vara avsevärt högre än tillgången. Industritekniska utbildningen underlag i Värmlands län är oroväckande.

Alla län i hela Sverige står inför liknande utmaningar. Vård och omsorg är en bransch som har samma utmaning med för få som utbildar sig.

På gång

Starkt beroenden av strukturfonder, har sökt i den första utlysningen.

Karlstad universitet och Högskolan i Innlandet i Norge ser på akademisk samverkan över gränserna.

IUC anser att Karlstad universitet bör utveckla en teknisk högskola då Värmland är ett starkt industrilän.

Värmlandsrådet

I presentation som visas för ledamöterna på mötet, är orter där storskaliga industriella etableringar görs i Sverige markerade, ingen är placerad i Värmland.

Mattias Säfström menar att det kan vara ett kommande uppdrag för Business Region Värmland att arbeta med, etableringar är viktigt ur många perspektiv, Borlänge är ett exempel som gått från utnämnt till Sveriges fulaste stad till en stad med arbetsmöjligheter efter industriell etablering.

Fråga från Värmlandsrådet - Tar kommuner och region sitt ansvar inom kompetensutveckling?

Hur duktiga är industriföretag att kompetens höja personal som är i arbetet eller ta in och utbilda på plats? Svaret på båda frågor är ok, men finns mer att göra menar Mattias Säfström.

Kommuner är huvudmän för gymnasiala utbildningar, dimensionera och styra på ett annat sätt, är kontaktytor tillräckliga mellan bransch och huvudmän? Framtidsspaningen behövs, hur möter elever i årskurs 1 behoven som finns efter årskurs 3.

Presentationen i sin helhet med detaljer finns på Värmlandsrådets webbplats under aktuellt mötesdatum

Mellankommunal samverkan – möjligheter och hinder

Freddy Kjellström, doktor i statsvetenskap Karlstads universitet

I juni disputerade Freddy Kjellström med sin doktorsavhandling i statsvetenskap "De motsträviga kommunerna: En studie av mellankommunal samverkan på regional nivå" och det är med den anledningen han idag besöker Värmlandsrådet. Avhandlingen tar sin grund i forskningsresultat och studier kring Lagen om kommunal samverkan (RSO) som antogs i början av millenniumskiftet.

Syfte med studien är fördjupad förståelse av kommuners motsträvighet, därav namnet på doktorshandlingen. Nedan länkas till avhandlingen och presentationen som Freddy Kjellström visar för Värmlandsrådet, där kan ni ingående läsa om:

- Studiens problem/utgångspunkter
- Avhandlingens upplägg
- Forskningsresultat
- Slutsatser, avslutande reflektioner och uppslag till Värmlandsrådet

[Doktorsavhandling - Freddy Kjellström](#)

Reflektioner kring första mandatperioden i samverkansstrukturen - utifrån "Samverkansavtal Värmland"

Fredrik Larsson, Region Värmland och Peter Söderström, Arvika kommun, ordförande och vice ordförande under den gångna mandatperioden sammanfattar och reflekterar över åren 2019-2022.

Den 25 januari 2019 samlades Värmlandsrådet för allra första gången. I Värmlandsrådet, som är en politisk samverkansarena, ingår förtroendevalda från Värmlands kommuner och Region Värmland.

Vid första mötet genomfördes work-shop där de förtroendevalda, tillsammans med ledande tjänstepersoner från kommunerna och regionen, (då kallades de Värmlandsrådets arbetsgrupp, nu kallas de Direktörsberedningen) kring vilka frågor som det är viktigt att Värmlandsrådet samverkar kring.

Värmlandsrådet

Avtalet ger en god vägledning men de förtroendevalda som ingår i rådet behöver ge sin bild.

Värmlandsrådet bedömde att de viktigaste frågorna att samverka kring är:

- Hur kan vi lyfta Värmland till att vara en förebild i Sverige
- Regionalutveckling
- Hållbar utveckling
- Strategiska utvecklingsfrågor
- De frågor som anges i samverkansavtalet
- Hitta former för hur region och kommuner kan samverka för att utveckla Värmland
- Kompetensförsörjningen
- Sjukvård psykisk ohälsa missbruk
- Infrastruktur
- Värmland som inflyttningsslän
- Andras bild av Värmland
- Att hitta framgångsrika lösningar och utvecklingsområden inom regionens verksamhetsområden för att stärka Värmland att vara en bra plats att leva och verka
- Sådant som är meningsfullt för invånarna

Samverkansavtalet anger att Värmlandsrådet ska ta fram årliga prioritering av de frågor som kräver en särskild hantering och fördjupad samverkan. Utifrån ett gediget arbete kunde rådet vid möte i januari 2020 enas om fyra årliga prioriteringar.

Dessa är av en mer övergripande karaktär och har legat kvar under hela mandatperioden.

Prioriteringarna är: Relationen till Norge, Infrastruktur, God och nära vård, Kompetensförsörjning

Det första samverkansåret 2019 präglades av uppstart och uppstart av process att hitta former för samverkan. Finna former för Värmlandsrådet och för Ordföranderådet (som då hette Värmlandsrådets arbetsutskott).

Under året lyftes många frågor av samverkanskaraktär och gäster från myndigheter, organisationer och andra aktörer deltog vid mötena. Exempel är polisen, länsstyrelsen, arbetsförmedlingen mfl.

I januari 2020 hölls Värmlandsrådets första konferens i Västerås. Inför konferensen hade Värmlandsrådet haft dialog om att Värmlandsrådet genom sina årliga konferenser under de tre kommande åren årligen skulle följa viktiga regioner i vår närhet. Först ut var Mälardalen, som sedan skulle följas av Norge (Oslo och gränsregioner) och Västra Götaland. Så blev inte fallet då det kom en pandemi i vägen. En pandemi som förändrade alla förutsättningar.

Någon dryg månad efter konferensen upptäcktes de första fallen av covid-19 i Värmland. Ingen visste det då, men det blev början till en enorm krissituation och en omställning för rådets arbete. I den krissituation som snabbt uppstod och som i det inledande skedet berörde hälso- och sjukvården tog regionerna på sig en "ledartröja". För Värmlands del organiserades samverkansstrukturen genom Värmlandrådet snabbt och effektivt genom regelbundna digitala möten där alla parter fick samma information vid samma tillfälle. Samordning och samma information blev ledord. Värmlandsrådet hade ett antal extrainsatta möten, länsstyrelsen var inbjudna till samtliga möten. För tjänstepersoner inom region, kommun och länsstyrelsen hölls digitala veckoavstämningar. Våra möten hölls sedan digitala hela 2020 och 2021 och en bit in på 2022.

Värmlandsrådet

I samverkansavtalet står det angivet att avtalet skulle utvärderas under första halvåret 2021. Trots pågående pandemi valda alla parter att fullfölja avtalet och en utvärdering gjordes via externa konsult. I januari 2022 presenterades resultatet som blev ett tillägg/förtydligande till samverkansavtalet. Detta tillägg, eller förtydligande, heter "Värmlandsrådets arbetsformer". Här finner man tydliggörande kring roller och ansvar samt sakområdesforum.

Sedan våren 2022 finns tre sakområdesforum; hälso- och sjukvårdsforum, kultur- och bildningsforum samt kollektivtrafik- och regionalt utvecklingsforum inrättade. Forumen har lyft skilda frågor inom sina respektive ansvarsområden.

Innevarande år, 2022, är det fjärde och sista året i första mandatperioden.

Under året har många frågor hanterats i samverkansstrukturen. I början av året hölls digital konferens med Norgetema, steg två i planering att följa våra närliggande regioner.

Värmlandsstrategin är och har varit en återkommande fråga som lyfts och det pågående arbetet har avrapporterats till rådet.

Möten under 2022 har även ägnats åt de förtroendevaldas situation i samband med val och politiskt uppdrag, vad finns det för hot mot demokratin?

Under mandatperioden har rutin för hur ställningstaganden ska göras utvecklats processororienterat. Grunden för ställningstaganden är att Ordföranderådet inte kan fatta några formella beslut utan gör ställningstaganden som sedan slussas vidare till aktuell huvudman, regionen och/eller kommun, för formellt beslut.

Under första mandatperioden har ställningstaganden gjorts där samtliga huvudmän fattat beslut (exempelvis överenskommelse om gemensamma resurser för Värmlandsstrategins genomförande, avtal om Business Region Värmland, suicidprevention samt målbild för god och nära vård). Exempel där Region Värmland fattat beslut, efter ställningstagande gjorts av Ordföranderådet, är tillgängliggörande av de gemensamma resurserna och fördelning av länsgemensamma resurser inom psykisk hälsa.

Värmlandsrådet har en webbplats där nödvändig och viktig information kring samverkansstrukturen finns samlad. Här finns information om samverkan, avtal som reglerar samverkan, förteckning över ledamöter som ingår i samverkansstrukturens olika delar, information om möten (kallelser, program, minnesanteckningar och presentationer) och ett årshjul där man kan finna datum för olika möten och vilka frågor som behöver lyftas på respektive möte. Denna funktion är inne i ett intensivt utvecklingskede.

Nu avrundas den första mandatperioden för ny samverkansstruktur för Värmland och de kan vara ett tillfälle att reflektera över om och i så fall hur samverkan mellan region och kommun förändrats under dessa fyra år. Ovan nämnda är en del av det som hanterats inom samverkansstrukturen den här mandatperioden men det är inte heltäckande. Däremot finns allt samlat på webbplatsen och i regionens diarium.

Inför nästa mandatperiod fortsätter arbetet som påbörjats och det första mötet med nya Värmlandsrådet är den 20 januari 2023.

Ordförande och vice ordförande tackar alla ledamöter för ett gott samarbete och önskar alla en god jul och gott nytt kommande år, vilka som utses till ledamöter för kommande mandatperiod är inte klart då alla kommuner inte gjort sina val.

Värmlandsrådet

Första mötet för 2023 hålls 20 januari på Gustaf Fröding i Karlstad. Inbjudan kommer skickas till kommunernas officiella e-postadresser för spridning till rätt förtroendevalda.

Anteckningar skrivna av

Anteckningar justeras av

Johanna Berglind De Backer
koordinator

Fredrik Larsson, ordförande
Peter Söderström, vice ordförande
Åsa Johansson, tillträdande ordförande